

## דף פרפראות שמיני

**להצלחת:** מיכאל מאיר בן סמדר הי"ו - יעל חנה בת זהבית תחי' | דוד בן אורה - מוריה בת מיכל תחי'

יעקב בן אורה - אושרית בת חנה תחי' | יחזקאל דוד בן נעמי - מוריה חנה בת מזל תחי'

**"ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל" (ט' - א')**

יש להקשות מדוע כתוב שמשה קרא לאהרן ולא שאמר לאהרן, וכי אהרן היה רחוק ממנו? בספר "דבובי חן" לרבי דוב בלוביץ מתרץ, אהרן זכה לשבח גדול על כך שברגע ששמע שמשה התמנה למנהיג לעם ישראל, שמח בשמחתו, וכמו שכתוב (שמות ד' - י"ד) "וראך ושמח בלבך", כלומר, הקב"ה הרואה ללבב מעיד שגם בתוך ליבו הוא שמח איתו על אף שהוא היה נביא ונשא את עול העם במשך שמונים שנה כשמשה היה במדין. ובפסוק זה מעידה התורה, שגם למשה רבנו היתה אותה מעלה, שהרי משה רבנו היה כהן גדול במשך שבעה ימים, והנה עוצר אותו הקב"ה ומורה לו להעביר את הדברים לאהרן. משה רבנו עושה זאת בשמחה, וזה מדויק בפסוק "קרא משה", ואין "ויקרא" אלא לשון חיבה, כמו שכתב רש"י על הפסוק (ויקרא א' - א') "ויקרא אל משה - קריאה לשון חיבה", כלומר, משה רבנו לא העביר את הדברים באופן סתמי, אלא קרא לו בחיבה ושמח איתו שמחה גדולה על התמנותו לתפקיד מרומם זה.

**אמר ר' עקיבא**, נמשלו ישראל לעוף, מה עוף אינו פורח בלא כנפיים, כך ישראל אין יכולים לעשות דבר חוץ מזקניהם (ויקרא רבה פ"א - ח'). "נמשלו ישראל כעוף", ישראל דווקא. אומר רבי חיים שמואלביץ, לומר לך, שאומות העולם שונים במהותם מעם ישראל, והם יכולים לעשות ולפעול כאוות נפשם ללא "זקניהם", ואין בכך כל חסרון. כמו שהבהמה והחיה ממלאות את תפקידן בשלימות גם בלי כנפיים, והכנפיים אינן נחוצות להם, כך גם אומות העולם יכולים למלא תפקידם ללא "זקנים". לעומת זאת, ישראל משולים "לעוף", שאם איבד את כנפיו, הרי איבד את עיקר חיותו, ולא עוד, אלא שגרוע הוא יותר מבהמה, כי גם ללכת אינו יכול. זהו טבעם ומהותם של ישראל, כשאינם מחוברים ל"זקנים", הרי הם מאבדים את חיותם ואינם יכולים לעשות ולפעול בכלל. ולא עוד, אלא שבלעדי ה"זקנים" גרועים הם אף יותר מאומות העולם.

**"ויהי ביום השמיני וכו' ויאמר אל אהרן קח לך עגל וכו' והקרב לפני ה'" (ט' - א' - ב')**

משה רבנו ציווה לאהרן לקחת עגל, ולהקריבו מיד, בלי הכנה. לכאורה מדוע לא ציווה לו להכין את הקרבן, כמו שקרבן פסח וקרבן התמיד צריכים ביקור ארבעה ימים קודם? מתרץ רבי משה פיינשטיין בספרו "דרש משה", משה רבנו לימד אותנו, כי כאשר גומרים מצווה אחת, יש להזדרז למצווה אחרת שצריכים לעשות. שהרי ביום השמיני גמרו אהרן ובניו מצוות המילואים, שבעה ימים שציווה עליהם משה, אבל מיד התעסקו במצווה אחרת. לכן לא ציווה אותם לקחת מראש, אלא רק עכשיו אחרי גמר מצוות המילואים. כאשר אנו מקיימים ומסיימים מצוה, אין מקום לשאנונות, לתחושה "נפטרנו מהמצווה", אלא מיד לעשות מצווה אחרת. מוסיף רבי משה פיינשטיין, זה גם הטעם שבשמחת תורה, בסיום קריאת התורה, מתחילים שוב מבראשית, וכן יש לנהוג בכל מצווה.

**"ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת" (ט' - ב')**

להודיע שמכפר לו הקב"ה ע"י עגל זה על מעשה העגל שעשה. (רש"י) שואל ה"שפתי חכמים", הרי אין קטגור נעשה סגור, וא"כ איך יכול לבוא עגל לכפר על מעשה חטא העגל? ויש לומר דווקא בעבודת פנים כמו בבגדי כהונה כשהכהן גדול נכנס לפני ולפנים, אז הדין שלא יכנס בבגדי זהב משום אין קטיגור וכו' אבל בעבודת חוץ לא היה הקפדה על זה. **בספר "שער בת רבים" מתרץ**, כל מה שאנו אומרים ש"אין קטיגור נעשה סגור", מדובר על עבודת ה' שאינה קשורה לתיקון וכפרה על החטא עצמו, שבוזה אומרים לו שלא יעבוד בדברים המזכירים את חטאיו, ועל זה נאמר "אין קטיגור נעשה סגור", אבל כשאדם בא לכפר על גוף החטא עצמו, אז אדרבה, כדברי הגמ' ביומא (פ"ו:) היכי דמי בעל תשובה? אמר ר' יהודה, באותה אישה, באותו פרק, באותו מקום ועם אותם כוחות. מדוע? כי כשבאים לכפר על חטא, אז דווקא עם מה שעשית את החטא, איתו תכפר. לכן, כשבאים לכפר על מעשה העגל, מביאים קרבן עגל.

**דוגמא נוספת** היא בקרבן פסח. הקב"ה אמר שלקרבן פסח ישחטו טלה, מדוע דווקא טלה? כי בנ"י עבדו לו לע"ז במצרים. ואם תאמר שאין קטגור נעשה סגור? אז אדרבה, כשאתה בא לכפר על הדבר עצמו, אז בו עצמו תבוא לכפר על החטא. וכן אומרים בחז"ל "יבוא זהב המשכן וכפר על עגל הזהב" (שמו"ר נ"א - ו').



## **"וירא כבוד ה' אל כל העם" (ט' - כ"ג)**

היו ישראל נכלמים ואומרים למשה, משה רבנו, כל הטורח שטרחנו שתשרה השכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עוון העגל, לכן אמר להם וכו'. (רש"י) כל הטרחה שטרחו ישראל, היתה כדי שתשרה שכינה ביניהם, אך הדבר לא עלה בידם, עד שהתפלל משה וירדה שכינה לישראל.

**שואל ה"חתם סופר"** מדוע באמת לא נענו ישראל במעשיהם, ולא שרתה שכינה ביניהם, והרי בפסוק ו' הצטוו בני ישראל "זה הדבר אשר ציווה ה' לעשות וירא אליכם כבוד ה'?" אלא, היא הנותנת, שהרי את מעשיהם עשו ישראל כדי שתשרה עליהם שכינה, ונמצא שכוונתם לא היתה אך ורק לשם שמים, לכן לא נענו ולא שרתה שכינה במעשה ידיהם, עד שבא משה והתפלל וירדה שכינה לישראל. ומביא עוד לפרש, בשו"ע או"ח (קנ"ג - ח') נפסק, אם בנו בית סתם והקדישוהו אח"כ לבית כנסת, דינו כבית הכנסת, אבל אינו קדוש עד שיתפללו בו אפילו אם בנאוהו לשם בית כנסת. וא"כ, כדי שתחול הקדושה על בית הכנסת, לא די בבנייתו בקדושה, אלא גם צריך להתפלל בו, לכן לא שרתה שכינה במעשה ידיהם עד שבא משה והתפלל, וע"י כך חלה הקדושה ושרתה השכינה.

## **"ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם וגו' והתקדשתם והייתם קדשים" (יא, מג"מ).**

בגמרא מסכת יומא (דף לט) דרשו חז"ל: "ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם", אדם מטמא עצמו מעט מטמאין אותו הרבה. מלמטה - מטמאין אותו מלמעלה. בעולם הזה - מטמאין אותו בעולם הבא.

את דברי חז"ל הללו ביאר רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, בעל ה"חפץ חיים": בכך שעל ידי עבירות שהאדם עובר נבראים מלאכים רעים הנקראים "משחיתים", ולעתיד לבוא כאשר יעמוד בפני בית דין של מעלה ורצונו יהיה בודאי שיכניסוהו לגן עדן יפגעו בו המשחיתים הללו וילבישוהו מלבושים מאוסים שנבראו מעוונותיו. מי יוכל לשער את גודל הביזיון והכלימה שיהיה לו על ידי לבוש הזה?...

למה הדבר דומה? לחתן שמוליכין אותו השושבינים לחופה, ובתוך כך באו חבורת ריקים ופוחזים והשליכו עליהם רפש וטיט וכל דבר מאוס, עד שהחתן התלכלך מכף רגלו ועד ראשו... הי, ריקים ופוחזים! צעקו עליהם השושבינים למה תעשו ככה? האינכם רואים שחתן הולך כאן? ומהיכן השגתם כל כך הרבה רפש וטיט? מהיכן השגתם? צחקו הפוחזים הן החתן היה אחד מאתנו והוא זה אשר הכין את הרפש כדי להשליכו על עוברים ושבים... כמה מתבייש אותו חתן במעשהו... כן הדבר הזה ממש סיים ה"חפץ חיים" האדם בעצמו על ידי עוונותיו בורא לבוש מאוס וטמא, ובעל כרחו מתלבש בו, ולא יוכל לפטור עצמו מזה אחרי שהוא הכינו בעצמו...

## **ברכת כהנים**

**"וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם" (ט' - כ"ב) - ויברכם - ברכת כהנים, יברך, יאר, ישא. (רש"י) שואל ה"שפתי חכמים", לשם מה רש"י אומר את נוסח ברכת הכהנים, כיון שכבר כתב ברכת כהנים, נוסח הברכה הרי ידוע? ועוד קשה, מדוע בנוסח ברכת הכהנים אומרים "ברכינו בברכה המשולשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו", וכי לא היה מספיק לכתוב האמורה בתורה?**

בספר "הר צבי" מפרש, כאן עדיין לא ניתנה ולא נתקנה ברכת כהנים, אלא כיוון אהרן מליבו ובירכם בנוסח ברכת כהנים הידוע, ורק אח"כ הסכים איתו הקב"ה, וציווה לברך כן את בני ישראל, "כה תברכו את בני ישראל אמור להם יברך ה' וישמרך". וזה שרש"י פירש "ברכת כהנים יברך יאר ישא", שהרי עדיין לא ניתנה ברכת כהנים, ולכן אנו אומרים "האמורה מפי אהרן", כי הוא זה שאמר אותה, עוד לפני שנקבעה כברכת כהנים.

## **אל תתרגל לזה!!**

### **"אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם" (יא, מג)**

חכמינו זיכרונם לברכה דרשו בגמרא מסכת יומא (דף לט) כי המלה: "ונטמתם" היא מלשון טמטום. כל האוכל מאכלים שאינם כשרים, לבו ונפשו ניטמטמים ונאטמים, עד שאינו מרגיש כלל כל רגש יהודי.

**משל** למה הדבר דומה אמר רבי ישראל מאיר הכהן, בעל ה"חפץ חיים" לסוחר, בעל חנות לבשמים יקרים ועדינים. והנה, פעם אחת, נכנס הסוחר לחנות של בורסקי (מעבד עורות). ריח רע שרר בבית המלאכה, וסוחר הבשמים, שלא היה רגיל לריחות כגון אלה, מיהר לצאת מן החנות. כעבור זמן, ירד הסוחר מנכסיו, ונאלץ למכור את חנות הבשמים. חפש הסוחר מקור לפרנסתו, ובליט ברירה החל לעבוד בחנות בורסקי... בתחילה, קשה היה לו הדבר מאד, ריח העורות גרם לו לבחילה ולסחרחורת, אולם אט אט התרגל לריח, עד שלא הרגיש בו כלל.

כן הדבר סיים ה"חפץ חיים" גם במאכלים אסורים. נפשו של האדם שעדינה וחצובה ממקום עליון, אינה רגילה במאכלים אסורים. אולם, מי שאוכל, מתרגל אט אט לדבר, עד שלבו ונפשו נאטמים כליל. משום כך מצווה התורה: "אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם" אל תאכלו כל מאכל אסור ואפילו ספק איסור! כי עלולים להתרגל...

## סוד ההצלחה

**"וישא אהרן את ידו אל העם וכו' ויבוא משה ואהרן אל אוהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם" (ט' - כ"ב - כ"ג)**  
גם אם עשה אדם את כל מה שציווה אותו הקב"ה, אומר ה"בית מאיר", עדיין נצרכת תפילה שיהיו המעשים לרצון ולא תצא תקלה תחת ידו. בני ישראל עשו את כל מה שציווה הקב"ה ועדיין לא שרתה שכינה, ורק אחרי שקיבלו ברכה ממשה ואהרן, אז "וירא כבוד ה' אל כל העם". ללמדנו, שאפילו כשעושה האדם דבר טוב, כגון מקים מוסד של צדקה או תלמוד תורה, עדיין זקוק הוא לברכה ולבקשת רחמים, שע"י מעשיו יתרבה כבוד שמים, ולא ח"ו להיפך. גדולי ישראל היו שופכים דמעות כמים בזמן יסוד והקמת מקומות של תורה למען הצלחת המקום.

רבי אפרים זלמן מרגליות ייסד ישיבה בעירו ברוד, אבל הישיבה לא הצליחה כמו ישיבתו של רבי חיים מוואלוז'ין. בהזדמנות נקלעו רבי אפרים זלמן מרגליות ורבי חיים מוואלוז'ין לפונדק אחד, שאל רבי אפרים זלמן מרגליות את רבי חיים מוואלוז'ין מה סוד הצלחתו? שאל אותו ר' חיים, מה עשיתם ביום חנוכת הבית? אמר לו, עשינו סעודה גדולה עם כלי זמר וכו'. ענה לו ר' חיים, כשחנכנו את הישיבה בוואלוז'ין, קבענו תענית ואמרנו סליחות בבכי רב. וכפי הנראה, כל דבר שמשקיעים דמעות בייסודו, יש לו קיום.

**מעין זה מספר בספר "פאר הדור" (חלק ב' עמוד רכ"ה) על הרב מפוניבז', שבהנחת אבן הפינה - מרוב התרגשות פרץ בבכי שזעזע את כולם. עודדו ה"חזון איש" ואמר לו, כשמתחילים עם יי"ש ועוגות, ספק מצליחים ספק אין מצליחים, אבל "הזורעים בדמעה", ודאי "ברינה יצלחו". דמעות הן הערובה להצלחה, הכל צריך להיות קדוש מתחילה ולשם שמים.**

## מידה כנגד מידה

**"וידום אהרן" (י' - ג') -** קיבל שכר על שתיקתו. ומה שכר קיבל? שנתייחד עימו הדיבור. (רש"י) בספר "פרפראות לחכמה" של רבי נח מיינדס שואל, מנין לנו שאהרן שתק כי קיבל באהבה בשמחה עד שהיה ראוי לקבל שכר על השתיקה? בספר "בית אהרן" שואל, כלל לימדונו רבותינו, שהקב"ה משלם לכל אדם מידה כנגד מידה, ובמידה שאדם מודד בה מודדים לו, וא"כ צריך להבין, איזו מידה כנגד מידה יש כאן שבעד שתיקתו קיבל אהרן שכר שהתייחד איתו הדיבור? אלא, מהשכר שקיבל רואים ששתק משום שקיבל באהבה, שהרי אין השכינה שורה מתוך עצבות, וכיון שנתייחד עמו הדיבור, על כרחך שלא היה עצוב כלל וכלל.

## נקודה למחשבה

**"ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח" (ט' - ז') -** אמר לו משה, למה אתה בוש, לכך נבחרת. (רש"י) בספר "על התורה", מביא בשם רבי יחיאל מאיר מגוסטינין, ברגע שנבחר אהרן למשרה גבוהה, התחילו אנשי ערב רב, בעלי מחלוקת, לרנן אחריו ולזלזל בכבודו. אמרו: ראיתם בן עמרם זה שרקד לפני העגל, עכשיו עומד ומשמש לפני ה'. שמע אהרן את עלבונו, כבש פניו בקרקע והתבייש. אמר לו משה, למה אתה בוש? כלום אינך יודע שזה חלקו של כל איש ציבור, שישמע בושות וחרפות? אין לך אלא להסתגל ולהתרגל לגורלך, כי "לכך נבחרת", לסבול מכל מיני משמיצים טרחנים וטרדניים.

## אקטואליה בפרשה

אכן! כמה יפה לראות אחים שחיים יפה. אבל כולנו יודעים שלפעמים זה די קשה. דווקא בגלל הקירבה הגדולה, הדמיון בהרבה דברים, האינטרסים המשותפים נוצר מתח פעמים רבות. זה התחיל אצל קין והבל.. והגיע למרות ההבדל המשמעותי בסיבה אפילו ליוסף ואחיו. כמה יפה לראות לאור זה, את משה ואהרן עליהם מספרת פרשתנו שמצליחים להתפלל יחדיו וללמד האחד את השני. לא פלא שסיפור כזה מסתיים בהשראת השכינה. כשאנו מאוחדים גם ה' איתנו!

## רעיון מהפרשה

ניתן לראות זאת בהמון תחומים. אתה מחליט על שינוי מהותי, שינוי שישפיע על המשך חייך. אך ישנו איזה הרגל קטן שממנו אתה לא מסוגל להיפרד. ההרגל הקטן הזה בסופו של יום יהרוס לנו את הכל! זה רק השוקולד המיוחד הזה שאי אפשר בלעדי במהלך הדיאטה... אתה יודעה איפה זה מתחיל, אבל אף פעם לא יודע איפה זה נגמר... בשפה של פרשתנו, קוראים לזה "טובל ושרץ בידו" אי אפשר באמת להיטהר כשאינך מסוגל להיפרד מהשרץ...

**הפתגם: תמיד תיתן מעצמך למען האחר מבלי לזכור,**

**ותלמד לקבל מאחרים מבלי לשכוח זאת לעולם!!**

**~ שבת שלום ומבורך ~**